

Pospišilíková, Markéta

"Slunečnou hrou nahlížet do věčnosti..."

Bohemica litteraria. 2025, vol. 28, iss. 1, pp. 135-136

ISSN 1213-2144 (print); ISSN 2336-4394 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/BL2025-1-9>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.82445>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Access Date: 16. 07. 2025

Version: 20250714

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

„Slunečnou hrou nahlížet do věčnosti...“

Na co byste se chtěli zeptat Zdeňka Kožmína? Na co by se zeptal on Vás? Možná na vzpomínkové setkání ke stému výročí jeho narození, které se konalo ve čtvrtek 28. 2. 2025 v prostorách Čítárny Filozofické fakulty MU. Hosté si mohli v předsálí projít výstavu, kterou připravil Jan Tlustý ve spolupráci s grafikem Pavlem Křepelou a která bude „putovního“ charakteru – navštíví ještě Roudnici nad Labem, Vídeň a Zastávku u Brna. Akce byla uspořádána pod záštitou města Brna, jež rovněž poskytlo financování. Započata byla úvodním slovem a krátkou přednáškou Jana Tlustého, po níž následovalo vzpomínkové pásmo tvořené příspěvky přítomných. Zazněla rozjímání nad chvílemi, které zúčastnění zažívali se Zdeňkem Kožmínem.

Eva Kokešová mluvila o Zdeňku Kožmínovi v souvislosti s jeho působením na zastáveckém gymnáziu, kde učil po nuceném odchodu z brněnské pedagogické fakulty (1970–1985). Když nedávno konzultovala se studentkou práci do soutěže Středoškolská odborná činnost k osobě profesora Kožmína, o něco více si byla vědoma jeho všudypřítomného odkazu. Ať už se jednalo o styl vyučování, který pedagogové převzali, nebo typický výrok „Vzdáleně máte pravdu,“ jenž v parafrázích zaznívá na gymnáziu dodnes; osobnost Zdeňka Kožmína nikdy Zastávku zcela neopustila. Důkazem toho je mj. již zmíněná iniciativa studentů, která vedla k uspořádání řady akcí nebo založení vzpomínkového profilu na sociální síti Instagram, kde je každý den zveřejňován Kožmínův citát.

Na Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity znovu nastoupil jako děkan pro vědu po roce 1989. Michal Příbáš, jenž tehdy Kožmína kontaktoval s žádostí, aby se vrátil, vzpomínal na profesorovu „roztřesenou“ chůzi do prvního patra, kde se nacházel děkanát, a na to, jak niterně nelehké chvíle v ten moment jistě Kožmín zažíval. Na pedagogické fakultě byl rok, poté odešel na filozofickou fakultu, kde působil do roku 2003. O sdílení kabinetu a Kožmínovi

píše Jiří Trávníček v jednom ze svých tzv. „kožminiánech“, která napsal pro zastávecký sborník. Trávníček na setkání hovořil o „láskyplně poťouchlém smyslu pro humor“, „živých očích“ profesora Kožmína a o tom, že byl „něžný beránek“, který snad nikdy nebyl negativní, i přes těžké životní události, co ho potkaly. Jako další pedagogové přispěli do vzpomínkového pásma Jiří Poláček a Josef Prokeš.

Se studenty filozofické fakulty vystupoval Kožmín v devadesátých letech v cyklu Interpretace poezie pro Český rozhlas, o němž mluvila především Alena Blažejovská. Odvysílány byly tak autentické záznamy Kožmínovy výuky. Zuzana Urválková, jež se vysílání zúčastnila, pronesla cituplnou větu: „Žili jsme literaturou a žili jsme panem profesorem Kožmínem“ a vyprávěla, jak se jako studenti čtenářsky připravovali na semináře věnované Beckettovi, Derridovi nebo Holanovi.

Poslední dva roky života Zdeněk Kožmín strávil v Hospici sv. Alžběty v Brně – tím však jeho pedagogická činnost neskončila. S houževnatostí shromažďoval zaměstnance a se slovy (jak vzpomínal Bohumil Bradáč, tehdy vrchní bratr): „Připravil jsem si pro Vás toho Skácela,“ s nimi interpretoval poezii. Viola Svobodová, vedoucí lékařka, na setkání mluvila o Kožmínovi jako o „skutečném“ člověku – srdečném, skromném, pokorném. V hospici vyslovil přání, že by chtěl ještě dopsat poslední knihu. Což se mu skutečně povedlo, a to především díky ochotě studentů, kteří za ním chodili – kniha byla pokřtěna a na oslavu se dostavila též Božena Skácelová.

Vzdáleně mít pravdu nebudu, když na závěr napíšu, že profesor Zdeněk Kožmín svou laskavostí, vášnivým přístupem k výzkumu a výuce dosáhl věčnosti v literární vědě i v kolektivním vědomí akademické obce – a to včetně současného studentstva, které i přes svou nepřítomnost nadále ovlivňuje, vzbuzuje v něm lásku pro vytríbenou a citlivou interpretaci básní.

Markéta Pospíšilíková

Toto dílo lze užit v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>). Uvedené se nevztahuje na díla či prvky (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou v díle užity na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv.